

Rosor

Läge: Det finns rosor som passar för alla trädgårdar och lägen! Vackrast blomning får du i ett soligt och varmt läge med god luftcirkulation. 6 timmar sol/dag är bra, men det finns många rosor som klarar sig med mindre.

Jord: Till de allra flesta rosor ska jorden vara näringsrik, mullrik och fuktighetshållande, men med god dränering. Några vildarter och gammaldags buskrosor kan också trivas bra i sämre jordar. Jorden i din trädgård behöver dock nästan alltid förbättras. Blanda din matjord med hälften färdig rosjord eller en blandning av lika delar kogödsel, barkmull och näckroslera.

Har det tidigare stått rosor där du på nytt vill plantera måste all jord i gropen bytas ut. Rosor, liksom andra växter i rosfamiljen kan drabbas av jordtrötthet. Den uppgrävda jorden kan användas på andra ställen i trädgården där inga växter ur rosfamiljen finns.

Förberedelse: Gräv en grop som är 60 cm djup och 50 cm bred. Se till att det är luckert i botten. Spara det översta matjordslagret och förbättra den som beskrivits ovan.

Barrotade plantor sätts i en hink med vatten någon timme före plantering. Är rötterna för långa så klipp av dem, de ska få plats i gropen och inte vikas. Doppa krukodlade plantor i en hink med vatten så de blir ordentligt fuktiga.

Plantering: De flesta sorters rosor är okulerade, dvs de blombärande skotten sitter på en rot av en annan sort. Dessa rosor ska planteras med okuleringsstället (den lilla knölen mellan rot och stam) minst 10 cm under jordytan. Detta ökar rotbildningen, vilket gör att rosorna klarar vintrar bättre och inte torkar ut lika mycket. Se bild (1)! Ta loss krukkan, håll plantan på lämpligt djup och fyll på till ca hälften med jord. Tryck eller trampa *Rosa 'Ingrid Bergman'*

försiktigt till jorden och fyll gropen med vatten. Fyll sedan i resten av jorden och vattna igen. Lägg upp (kupa) lite jord runt stammarna (2). Vid vårplantering, när rosen ännu inte fått blad, ska grenarna täckas helt med jord så att de inte torkar. Rotäta rosor behöver inte planteras så djupt, men det är heller ingen nackdel.

Vid plantering på våren ska grenarna på rosen klippas in. På rabattrosor lämnas 2-4 bladknoppar per gren. Busk- och klätterrosor klippas ner till ca 20-30 cm höjd. Då får du en finare och tätare ros.

Vid höstplantering, vänta med nedklippning till våren.

Vattning: En rejäl vattning, 30 l/m², är nödvändig vid plantering. Därefter vattnas noggrant om det inte regnar tillräckligt. Rosor vars rötter söker sig djupt ner klarar bättre kommande torrperioder. Vattna tidigt på dagen och undvik att vattna direkt på bladen. Rosorna bör hinna torka upp före kvällen, det minskar risken för sjukdomar.

Gödsling: Använd rosgödsel, kogödsel, eller benmjöl. Engångsblommande rosor nöjer sig med en giva per år, tidigt på våren. Kontinuerligt blommande och remonterande rosor, d v s de som blommar mer än en gång, kräver 2 extra näringsgivor. Den första medan de blommar och den andra efter första huvudfloret.

2. Kupning

1. Okuleringsställe

Beskärning: Alla rosor gynnas av beskärning! En bra sekator är din bästa rosvän! En luftig och frisk ros står bättre emot sjukdomsangrepp.

Beskärningen ska göras på våren när björklöven börjar grönska. Med ögon menas de knoppar som utvecklas till blad och sidoskott.

Moderna rabattrosor blommar på årsskotten och beskärs hårt på våren när frostrisken är över. Ta bort döda och gamla grenar, lämna kvar 4-5 av de kraftigaste årsskotten och korta in dem till 15-20 cm. Korta eventuellt in sidoskotten på dessa till 1-2 ögon.

Engelska Austinrosor kan skäras hårt, gärna i system med längre grenar i mitten och kortare utåt. Tänk på att Austinrosor behöver extra mycket näring och värme.

Artrosor och deras närmsta hybrider: Klipp endast bort äldre, svaga och döda grenar. En gammal tät och risig planta kan förnygras genom att skäras ner till 20-30 cm över mark, lämna några friska årsskott som kan sätta fart på plantan igen.

Engångsblommande gammaldags och moderna buskrosor: Korta in de kraftigaste fjolårsskotten med en tredjedel och sidoskotten på äldre grenar skärs in till 3-5 ögon, Klipp bort grenar som går åt fel håll. Det är bra att gradvis bygga upp en fin buskform. Lägg snittet över en utåtriktad knopp så får busken en öppnare form

Remonterande gammaldags buskrosor: behandlas på samma sätt som de engångsblommande men efter första blomningen klipps vissna blommor bort, klipp två till tre bladpar ner på stammen. Kom ihåg att ge extra rosgödsel också!

Klätterrosor: Klipp bort döda grenar. Korta in de kraftigaste fjolårsskotten med en tredjedel och sidoskotten på äldre grenar klipps in till 3-5 ögon. Riktigt kraftigväxande sorter såsom honungsrosor och Flammentanz kan beskäras något hårdare genom att fler grenar klipps bort vid basen och långa rankor klipps ner till lämplig höjd.

Häckar av till exempel vresrosor kan beskäras hårt varje år eller gallras ur rejält vart 3-5 år. Klipp grenarna ända nere vid marken.

Rosa 'Therese bugnet'

Sommarbeskärning gynnar återblomning. Klipp också bort sjukdomsdrabbade blad så fort du ser dem, släng dessa till förbränning. Klipp inte bort blomställningar som ska ge vackra nypon!

Skötsel: Se upp med bladlusangrepp, är du ute i tid räcker det att duscha bort lössen från skott och knoppar med en hård vattenstråle. En blandning av 1 l växtsåpa och en matsked rödsprit som du duschar på knopparna är också effektivt.

Bladsjukdomar drabbar främst vissa sorter och

mer eller mindre beroende på väder och vind. Håll buskarna välklippta och välskötta så minskar risken för angrepp och spridning. Behandla rosorna regelbundet med Bioväxt, det stärker cellbyggnaden i plantorna och ger ett bättre skydd mot sjukdomar.

Sent på hösten, helst när det har blivit lite tjäle, kupar du rosorna, d v s du lägger på extra barkmull, jord eller sand runt stammarna som skydd mot kylan. Använd inte torvmull som blir för blött.

Klätterrosor skyddar du mot den starka vårsolen genom att täcka med juteväv. Den kan vara kvar hela vintern fram tills det är dags att beskära.